

Sygn. akt III Ca 399/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Tomasz Pawlik (spr.)

Sędzia SO Gabriela Sobczyk

Sędzia SR (del.) Ewa Buczek-Fidyka

Protokolant Monika Piasecka

po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2017 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W. przeciwko P. K. i (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 8 kwietnia 2016 r., sygn. akt I C 1654/15

1. zmienia zaskarżony wyrok w punktach 1, 2 i 3 w ten sposób, że:

a) **zasądza solidarnie od pozwanych (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. i P. K. na rzecz powoda 3.494,24 zł (trzy tysiące czterysta dziewięćdziesiąt cztery złote i dwadzieścia cztery grosze) z ustawowymi odsetkami od dnia 28 marca 2014r. do dnia 31 grudnia 2015r. oraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016r.;**

b) **zasądza solidarnie od pozwanych (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. i P. K. na rzecz powoda 792 zł (siedemset dziewięćdziesiąt dwa złote) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 600 zł (sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;**

2. zasądza od pozwanego P. K. na rzecz powoda 544 zł (pięćset czterdzieści cztery złote) tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego w tym 369 zł (trzysta sześćdziesiąt dziewięć złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

SSR (del.) Ewa Buczek - Fidyka SSO Tomasz Pawlik SSO Gabriela Sobczyk

sygn. akt III Ca 399/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem, zaocznym w stosunku do pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G., Sąd Rejonowy zasądził od tej spółki na rzecz powoda 3.494,24 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 28 marca

2014 roku do dnia zapłaty i oddalił powództwo w stosunku do pozwanego P. K.. Jednocześnie zasądził od pozwanej spółki na rzecz powoda 792 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

U podstaw tego rozstrzygnięcia legły następujące ustalenia faktyczne.

W dniu 10 sierpnia 2013 roku, o godzinie 3.45 w G. na skrzyżowaniu ulic (...) doszło do zdarzenia, w wyniku którego kierujący pojazdem marki F. (...) o numerze rejestracyjnym (...) P. K., pełniąc czynności z zakresu ochrony osób i mienia, na zlecenie pozwanej spółki, nie dostosował prędkości do panujących warunków atmosferycznych, utracił panowanie nad kierowanym pojazdem i uderzył w sygnalizator świetlny, uszkadzając go. Sprawca został ukarany mandatem karnym.

Na dzień 10 sierpnia 2013 roku właściciel pojazdu F. (...) o numerze rejestracyjnym (...) - (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G., którym poruszał się P. K., nie posiadał zawartej umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej.

W wyniku zdarzenia z dnia 10 sierpnia 2013 roku uszkodzeniu uległa latarnia oraz urządzenie sygnalizacji świetlnej. Koszt naprawy wyniósł 3.494,24 zł.

W związku ze zdarzeniem z dnia 10 sierpnia 2013 roku, poszkodowany - Miasto G. wystąpiło o odszkodowanie w wysokości 3.494,24 zł. Zgłoszone roszczenie zostało przekazane do rozpoznania według kompetencji powodowemu Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu w W.. W wyniku przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego, poszkodowanemu wypłacono kwotę 3.494,24 zł tytułem odszkodowania.

Pismami z dnia 7 stycznia 2014 roku oraz z dnia 11 lutego 2014 roku powód wezwał (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. i P. K. do zwrotu wypłaconej poszkodowanemu przez Fundusz kwoty w wysokości 3.497,24 zł, wyznaczając w tym celu 30-dniowy termin zapłaty. Wezwanie kierowane do P. K. zostało mu doręczone z dniem 14 stycznia 2014 roku, natomiast wezwanie Biura Ochrony Osób i Mienia (...) z ograniczoną odpowiedzialnością w G. doręczono z dniem 25 lutego 2014 roku.

W oparciu o powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ocenił, że obowiązek zwrotu wypłaconego przez powoda pokrzywdzonemu odszkodowania obciąża jedynie pozwaną spółkę. Podstawę dochodzenia przez powoda zwrotu wypłaconej kwoty stanowił, zdaniem Sądu I instancji, przepis art. 110 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, zgodnie z którym z chwilą wypłaty przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny odszkodowania, w przypadkach określonych w art. 98 ust. 1 pkt 3 i ust. 1a, sprawca szkody i osoba, która nie dopełniła obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 4 pkt 1 i 2 (ubezpieczenie OC), są obowiązani do zwrotu Funduszowi spełnionego świadczenia i poniesionych kosztów. Sąd Rejonowy zaznaczył jednocześnie, że pozwany P. K., kierujący pojazdem, był osobą której pozwana spółka powierzyła wykonywanie czynności w rozumieniu art. 429 k.c..

Jednocześnie Sąd Rejonowy uznał, że pozwany P. K. nie może ponosić odpowiedzialności za zaniechanie właściciela pojazdu, który zaniechał obowiązku ubezpieczenia pojazdu. Sąd uznał, że pozwanego P. K. obciąża sytuacja uszkodzenia mienia, jednakże w sytuacji takiej naturalnym następstwem byłoby spełnienie świadczenia (wypłata odszkodowania) przez podmiot, z którym zawarto umowę ubezpieczenia OC (towarzystwo ubezpieczeniowe). O ile pozwanego obciąża fakt wyrządzenia szkody, o tyle trudno postawić mu zarzut braku zawarcia umowy ubezpieczenia pojazdu, który udostępniono mu do wykonywania czynności w ramach zlecenia. W tej części nie było to zachowanie zawinione przez P. K.. Natomiast dopiero spełnienie tych dwóch warunków (zaistnienie zdarzenia i brak zawarcia umowy ubezpieczenia) spowodowały konieczność pokrycia szkody z pominięciem podmiotu ubezpieczającego. Z tych przyczyn Sąd oddalił powództwo względem pozwanego P. K..

Od opisanego wyroku, w części dotyczącej oddalenia powództwa, apelację wniósł powodowy Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny.

Skarżący zarzucił Sądowi Rejonowemu naruszenie przepisów prawa materialnego i procesowego tj. art.233 § 1 k.p.c. oraz art.415 k.c. i art.518 § 1 i 4 k.c..

W oparciu o te zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w stosunku do pozwanego P. K. z zaznaczeniem solidarnej odpowiedzialności obu pozwanych wraz z kosztami postępowania i kosztami zastępstwa procesowego.

Skarżący podkreślił, że to zachowanie pozwanego P. K. było źródłem powstania szkody, a wyniki postępowania nie dawały podstaw do przyjęcia, że był on osobą, o której mowa w art.429 k.c.. Wskazał, że odpowiedzialność tego pozwanego oparta jest na zasadzie winy (art.415 k.c.), gdyż niewątpliwie naruszył on powszechnie obowiązujące zasady bezpieczeństwa na drodze i za popełnione wykroczenie został ukarany mandatem karnym. Jednocześnie podniósł, że regres w stosunku sprawcy szkody z art.110 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych nie podlegał wyłączeniu poprzez zastosowanie konstrukcji prawnej z art.429 k.c.

Do apelacji dołączono spis kosztów postępowania odwoławczego obejmujący

opłatę od apelacji w wysokości 175 zł i wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 369 zł.

Sąd Okręgowy zważył:

Apelacja okazała się zasadna.

Zgodnie z art.110 ust.1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych z chwilą wypłaty przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny odszkodowania, w przypadkach określonych w art. 98 ust. 1 pkt 3 i ust. 1a, sprawca szkody i osoba, która nie dopełniła obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w art. 4 pkt 1 i 2 (ubezpieczenie OC), są obowiązani do zwrotu Funduszowi spełnionego świadczenia i poniesionych kosztów.

Przenosząc powyższe na bezsporny w istocie stan faktyczny zasadnie twierdzi skarżący, że pozwany P. K. – sprawca szkody- jest na równi z pozwaną spółką- podmiotem, który nie dopełnił obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego OC – zobowiązany do zwrotu Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu wypłaconego przez niego odszkodowania. Nie było bowiem kwestionowane w toku postępowania, że ten pozwany spowodował szkodę, naruszając powszechnie obowiązujące zasady bezpieczeństwa na drodze, za co został ukarany mandatem karnym.

Nie wyłącza odpowiedzialności sprawcy szkody okoliczność, że mógł być on osobą, której właściciel pojazdu powierzył określone czynności. Przepis art.429 k.c. nie wyklucza bowiem odpowiedzialności cywilnej za czyn niedozwolony sprawcy szkody na zasadach ogólnych (art.415 k.c.), a rozszerza tą odpowiedzialność także na osobę, która powierzyła wykonanie czynności drugiemu. Nie miało to znaczenia dla rozpoznania niniejszej sprawy, skoro odpowiedzialność pozwanej spółki oparta była na zasadzie ryzyka (art.436 w zw. z art.435 k.c.).

Nie można też zaakceptować stanowiska Sądu Rejonowego, że odpowiedzialność sprawcy szkody uzależniona była od jego winy co do braku zawarcia umowy ubezpieczenia. Na gruncie art.110 ust.1 wskazanej ustawy z 22 maja 2003 r. okoliczność ta jest bez znaczenia dla odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody.

Wypada przy tym zauważyć, że w uzasadnionych wypadkach Fundusz może odstąpić od żądania zwrotu świadczenia i poniesionych kosztów, kierując się sytuacją życiową sprawcy szkody (art.110 ust.2 ustawy). W toku postępowania nie podniesiono jednak żadnych okoliczności, które dawałyby podstawę do oceny, że brak odstąpienia od żądania przez Fundusz stanowi z jego strony nadużycie prawa.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w sentencji na zasadzie art.386 § 1 k.p.c..

O kosztach postępowania za obie instancje orzeczono na podstawie art.98 § 1 i art.108 § 1 k.p.c., z uwzględnieniem przedstawionego spisu kosztów, który nie budził wątpliwości.

SSR(del.) Ewa Buczek-Fidyka SSO Tomasz Pawlik SSO Gabriela Sobczyk